

**Роз'яснення механізму фінансової підтримки
суб'єктів господарювання у 2024 році**
(дотації та субсидії на землі сільськогосподарського призначення,
поголів'я корів та маточне поголів'я овець та кіз)

I. Загальні положення

1. Порядок використання коштів затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 16.08.2022 № 918 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам та іншим виробникам сільськогосподарської продукції» (із останніми актуальними змінами, внесеними постановою від 15.03.2024 № 300). *Перед подальшим вивченням цього роз'яснення рекомендується уважно вивчити вищезазначену постанову;*

2. право на отримання дотації мають суб'єкти господарювання агропромислового комплексу будь якої форми власності та форми господарювання: фізичні особи, фізичні особи-підприємці та юридичні особи (далі – отримувачі дотації);

3. напрямки та розмір фінансової підтримки:

3.1. бюджетна субсидія на одиницю оброблюваних угідь сільськогосподарського призначення для провадження сільськогосподарської діяльності – 4000 гривень за гектар;

3.2. спеціальна бюджетна дотація для утримання корів усіх напрямів продуктивності – 7000 гривень за голову (далі – дотація на корів);

3.3. спеціальна бюджетна дотація для утримання маточного поголів'я кіз та/або овець – 2000 гривень за голову (далі – дотація на овець та кіз);

3.4. окрема бюджетна субсидія на одиницю оброблюваних угідь сільськогосподарського призначення для провадження сільськогосподарської діяльності на територіях, на яких завершено ведення бойових дій, та на територіях, тимчасову окупацію яких завершено – 8000 гривень за гектар (далі – збільшена субсидія на угіддя).

Умови надання фінансової підтримки: отримувач повинен мати у власності та/або користуванні від 1 до 120 двадцяти гектарів земель сільськогосподарського призначення або мати у власності від 3 до 100 голів корів чи від 5 до 500 голів маточного поголів'я кіз та/або овець, ідентифікованих та зареєстрованих відповідно до законодавства.

У разі коли земельна ділянка, що перебуває у власності/оренді суб'єкта господарювання, передана ним у користування іншій особі на підставі договору оренди чи суборенди, право на отримання бюджетних коштів на один гектар земель сільськогосподарського призначення має лише орендар/суборендар.

З обмеженнями, через які не можливо отримати фінансову підтримку, більш детально можна ознайомитись у пункті 6 постанови № 918.

ПРИЙМАННЯ ЗАЯВОК ВІД ОТРИМУВАЧІВ, НАРАХУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ТА ЇЇ ВИПЛАТА БУДЕ ЗДІЙСНЮВАТИСЯ ЧЕРЕЗ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ РЕЄСТР (далі – ДАР), тож усі суб'єкти

господарювання, які мають на меті отримання коштів повинні бути зареєстровані у ДАР.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що кошти, які нараховуються одержувачам – є цільовими! Вони надаються для покриття понесених отримувачами витрат на проведення польових робіт, оплату спожитої електроенергії та ветеринарних послуг, придбання паливно-мастильних матеріалів, засобів захисту рослин, ветеринарних препаратів, кормів, насіння, добрив, утримання корів, маточного поголів'я овець та/або кіз. Ураховуючи зазначене, при їх використанні необхідно отримувати відповідні підтвердні документи (чеки, квитанції, акти чи договори виконаних робіт тощо) та зберігати їх до 2026 року! При чому – кошти необхідно використовувати виключно на витрати для тих об'єктів, на які вони нараховані.

Наприклад:

- якщо кошти нараховані на утримання корів – за них можна придбати корми, ветпрепарати, отримати ветпослуги, придбати обладнання саме для корів (*можна придбати доїльне обладнання для корів, або транспортер, який буде встановлено в корівник, але не можна придбати обладнання для утримання телят, або транспортер та встановити його в телятник тощо*);
- якщо кошти нараховані на земельну ділянку – за них можна придбати паливно-мастильні матеріали та використовувати їх для проведення польових робіт, але не можна використовувати їх для обслуговування галузі тваринництва тощо.

Протягом вищезазначеного періоду (до 2026 року) може бути здійснена вибіркова перевірка одержувачів, зокрема відповідності напрямків використання коштів із запитом на підтвердні документи або підтвердження наявності живих тварин, на які виплачені дотації!

II Дії суб'єктів господарювання для отримання фінансової підтримки.

1. Підготовка до подання заявки.

Для отримання можливості скористатися фінансовою підтримкою суб'єкт господарювання повинен бути зареєстрований у ДАР! У ДАР автоматично підтягуються дані про наявні у суб'єкта господарювання земельної ділянки та їх площі, а також про наявну чисельність поголів'я сільськогосподарських тварин, ідентифікованих та зареєстрованих у встановленому порядку. Дані підтягуються у ДАР із відповідних державних реєстрів.

До початку дії програми необхідно звірити та упорядкувати дані ДАР в частині наявності земельних ділянок та чисельності поголів'я сільськогосподарських тварин із їх фактичною наявністю та відповідним документальним підтвердженням. У разі розбіжності звернутися до відповідних операторів реєстрів.

Також необхідно максимально заповнити усі розділи ДАР, особливо, що стосується розділу «Діяльність та активності» (*вказати групи культур, що*

*вирощуються, а також виноградарство, плідівництво, органічне виробництво (за наявності), площі в розрізі культур та насаджень, які оброблюються або будуть оброблюватись у поточному році) тощо. Ця інформація буде прослідковуватися при поданні заявки на земельні ділянки (необхідно буде додати площі сільськогосподарських культур та насаджень плодово-ягідних культур, хмелю і винограду електронними засобами ДАР разом із заявою), що вплине на суму субсидії, бо **СУБСИДІЯ НАРАХОВУЄТЬСЯ НЕ НА ЗАГАЛЬНУ ПЛОЩУ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ У ВЛАСНОСТІ І КОРИСТУВАННІ** (яка повинна складати не більше 120 га), **А НА ОБРОБЛЮВАНУ ПЛОЩУ!!!***

Необхідно уважно заповнити реквізити банку та слідкувати за актуальністю реквізитів на дату подання заявки та у подальшому – до отримання коштів!

ПОЧАТОК РОБОТИ ПРОГРАМИ, за умови вчасного надходження коштів, передбачено постановою № 918 з **01 травня поточного року**. Триватиме приймання заявок до **30 червня поточного року**. Проте, у разі затримки надходження коштів або через інші об'єктивні причини, початок роботи програми може бути відтермінований! **Про початок роботи програми одержувачів буде повідомлено через ДАР**, тож з метою вчасного подання заявок необхідно постійно слідкувати за оголошеннями та особистими повідомленнями у ДАР.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що приймання заявок може завершитися достроково за умови вичерпування фонду коштів, виділених на конкретний напрямок фінансової підтримки, тож не потрібно зволікати із поданням заявки. Бажано подати заявку якнайшвидше від початку роботи програми.

Також, до подання заявки бажано самостійно розрахувати суму дотації та визначитися на які цілі, із зазначених вище, будуть використані кошти, щоб потім оперативно обрати їх при поданні заявки та у подальшому використовувати кошти виключно на обрані у заявці цілі!

2. Вибір напрямку фінансування.

Суб'єкти господарювання мають змогу отримати дотації або субсидії на один або два напрямки, зазначені у розділі «І. Загальні положення» цього роз'яснення в залежності від напрямків ведення сільськогосподарського виробництва (*рослинництво або тваринництво*) та територій, на яких ведуть діяльність (*в залежності від ведення на них бойових дій чи окупації*).

Розподіл територій за вищезазначеними критеріями затверджений наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією». Ураховуючи регулярність внесення змін до наказу, приналежність територій до відповідної категорії необхідно визначати на дату подання заявки.

Згідно з додатком до наказу на сьогодні визначені наступні категорії територій:

- 2.1. території можливих бойових дій;
- 2.2. території активних бойових дій;

- 2.3. території активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси;
- 2.4. тимчасово окуповані Російською Федерацією території.

Якщо одержувач фінансової підтримки здійснює діяльність на території, яка відсутня у жодному із вищезазначених переліків (*наприклад, на сьогодні це уся територія Красноградського району*), він може обрати лише один будь який напрямок, окрім напрямку 3.4. (збільшена субсидія на угіддя).

Якщо одержувач фінансової підтримки здійснює діяльність на території, яка є у будь якому із вищезазначених переліків (*майже уся територія Харківської області, окрім Красноградського району та окремих територій Куп'янського та Ізюмського районів*), він може обрати напрямок 3.4. (збільшена субсидія на угіддя) та додатково один із тваринницьких напрямків: або 3.2. (дотація на корів), або 3.3. (дотація на овець та кіз).

Фінансова підтримка не надається суб'єктам господарювання на окупованих територіях та територіях, на яких відбуваються активні бойові дії.

3. Подання заявки на отримання фінансової підтримки.

Заявка подається через особистий електронний кабінет до ДАР у вигляді заповнення електронної форми, розробленої та затвердженої Міністерством аграрної політики та продовольства України після оголошення у ДАР про початок роботи програми.

Відповідальність за достовірність відомостей, що містяться у заявці, несе отримувач.

Заявки розглядають фахівці регіональних відділень Українського державного фонду підтримки фермерських господарств (далі – Укрдержфонд). У разі невідповідності заявки встановленій формі або надання неповної інформації посадова особа Укрдержфонду, яка розглядає заявки, приймає рішення про залишення заявки без руху.

Одночасно з поданням заявки в ДАР отримувач підписує договір з Укрдержфондом про надання підтримки, накладаючи на нього свій електронний підпис (як і на заявку).

Саме у договорі обов'язково зазначаються обрані з вищезазначеного переліку напрями витрат, на покриття яких використовуються кошти, невиконання або неналежне виконання яких є підставою для повернення отримувачем отриманих коштів.

За рослинницькими напрямками фінансової підтримки отримувачем разом із заявкою програмними засобами ведення ДАР вносяться відомості про площі посівів сільськогосподарських культур та насаджень плодово-ягідних культур, хмелю і винограду. Дані повинні збігатися із заповненим відповідним розділом ДАР. Саме на ці площі, а не на загальну ділянку (площа якої повинна бути від 1 до 120 га) буде нарахована субсидія, тобто – на оброблювані угіддя.

Надалі отримувач повинен самостійно та постійно відстежувати стан його заявки у ДАР, стежити за повідомленням Укрдержфонду та іншими повідомленнями.

Так, через ДАР Укрдержфонд повідомляє одержувачу про погодження або відмову у погодженні поданої заявки із зазначенням причин відмови.

Протягом семи календарних днів з дати погодження заявки Укрдержфондом із зазначенням обсягу підтримки отримувач підписує додаток до договору з Укрдержфондом шляхом накладання електронного підпису у ДАР.

У ДАР також надходить повідомлення про неактуальність банківського рахунку, який необхідно виправити протягом двох днів, а також повідомлення про повторний початок роботи програми, у разі передчасного припинення її роботи через нестачу фінансування та надходження додаткових коштів на певний напрямок фінансування.